

Indikátory obozretnosti na makroúrovni

Jún 2016

Indikátory rizík plynúcich z makroekonomického prostredia 3

1 Indikátor sentimentu (PMI) v priemysle vo vybraných ekonomikách.....	3
2 Indikátor sentimentu (PMI) v službách vo vybraných ekonomikách.....	3
3 Indikátory spotrebiteľskej dôvery v USA	3
4 Indikátory ekonomického sentimentu v eurozóne.....	3
5 Vývoj miery nezamestnanosti vo vybraných ekonomikách.....	3
6 Vývoj spotrebiteľskej inflácie vo vybraných ekonomikách.....	3
7 Indexy vývoja priemyselnej produkcie vo vybraných ekonomikách	4
8 Indexy vývoja maloobchodného predaja vo vybraných ekonomikách	4
9 Saldo verejných financií za rok 2015 v krajinách EÚ.....	4
10 Hrubý štátny dlh v 1. štvrtroku 2016 v krajinách EÚ.....	4

Indikátory rizík plynúcich z finančných trhov 4

11 Indexy vývoja cien komodít.....	4
12 Indexy vývoja výmenných kurzov	4
13 Indexy vývoja akciových indexov.....	5
14 Indexy cien akcií materských spoločností 5 najväčších domácich bánk.....	5
15 Strmosť výnosovej krivky vo vybraných ekonomikách.....	5
16 Volatilita akciových indexov.....	5
17 Vývoj indexov CDS spreadov	5
18 Vývoj CDS materských spoločností najväčších slovenských bánk	5
19 Vývoj 3-mesačných sadzieb a OIS spreadu	6
20 Vývoj cien swapov naviazaných na infláciu	6
21 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov s vyššou mierou rizika	6
22 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov krajín strednej Európy a Nemecka	6

Indikátory kreditného rizika podnikov 6

23 Export a podnikateľské prostredie.....	6
24 Export a tržby podnikov	6
25 Úroveň tržieb vo vybraných odvetviach v porovnaní s obdobím 06/2007-06/2008.....	7
26 Vývoj úverov a tržieb v podnikovom sektore	7
27 Úrokové rozpätia pri nových úveroch podnikom.....	7
28 Zlyhané úvery a miery zlyhania	7
29 Úvery v riziku (%).....	7
30 Úverové zaťaženie – rozklad na zložky	7
31 Komerčné nehnuteľnosti: Ceny a obsadenosť v kancelárskom segmente v BA.....	8
32 Komerčné nehnuteľnosti: Predaje v rezidenčnom segmente – nové byty v BA.....	8

33 Porovnanie bilancie a tržieb podnikov (%)	8
34 Štruktúra záväzkov nefinančných spoločností (%)	8

Indikátory kreditného rizika domácností 8

35 Zadlženosť domácností na Slovensku a vo vybraných štátoch (%)	8
36 Zmeny vo finančných aktívach domácností	8
37 Stav počtu nezamestnaných podľa príjmových skupín	9
38 Index zamestnanosti podľa vybraných odvetví	9
39 Očakávaná zamestnanosť vo vybraných odvetviach.....	9
40 Index reálnych miezd podľa vybraných odvetví	9
41 Index spotrebiteľskej dôvery a jeho zložky.....	9
42 Zlyhané úvery domácností	9
43 Pomer objemu úveru k hodnote zabezpečenia	10
44 Index dostupnosti bývania.....	10

Indikátory trhových rizík a rizika likvidity 10

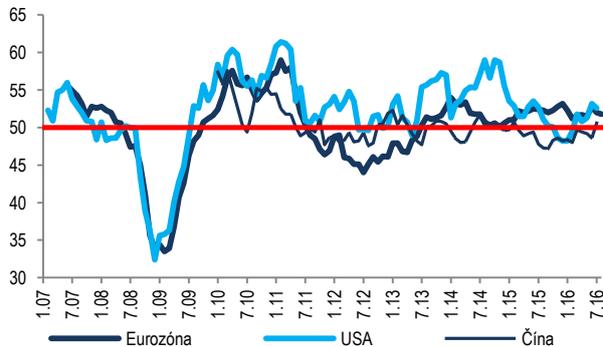
45 Value at Risk pri investíciách do rôznych typov finančných nástrojov (%).....	10
46 Ukazovateľ úvery ku vkladom (%)	11
47 Ukazovateľ likvidných aktív	11

Všeobecné poznámky:

Vyjadrenie 31.12.2015 = 1 pri indexe znamená, že príslušný index bol normovaný takým spôsobom, že k uvedenému dátumu (31.12.2015) bola jeho hodnota 1.

Indikátory rizík plynúcich z makroekonomického prostredia

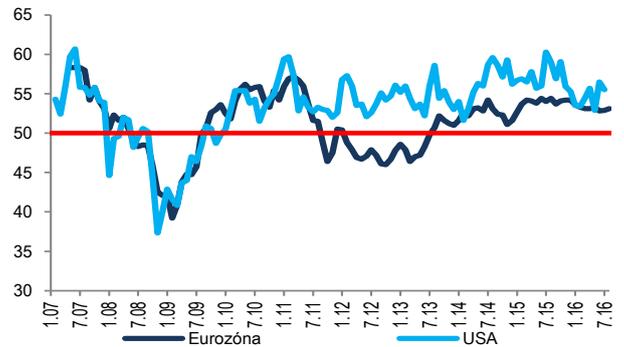
1 Indikátor sentimentu (PMI) v priemysle vo vybraných ekonomikách

Zdroj: Bloomberg.

Poznámka: Hodnota indexu PMI (Purchasing Managers' Indexes) väčšia ako 50 značí expanziu, hodnota menšia ako 50 kontrakciu v priemysle, resp. službách.

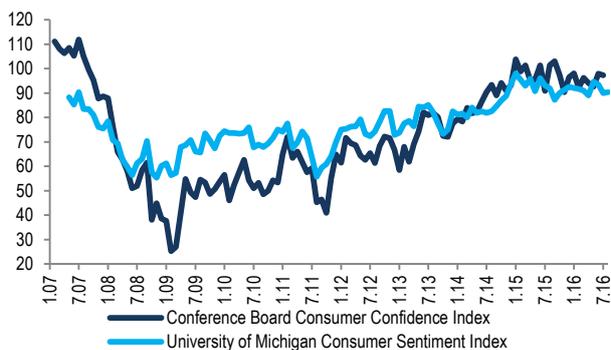
2 Indikátor sentimentu (PMI) v službách vo vybraných ekonomikách

Zdroj: Bloomberg.

Poznámka: Hodnota indexu PMI (Purchasing Managers' Indexes) väčšia ako 50 značí expanziu, hodnota menšia ako 50 kontrakciu v priemysle, resp. službách.

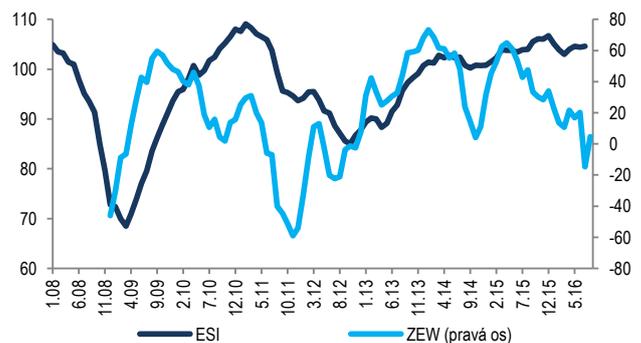
3 Indikátory spotrebiteľskej dôvery v USA

Zdroj: Bloomberg.

Poznámka: Na grafe sú zobrazené indexy spotrebiteľskej dôvery v USA zostavené dvoma rôznymi inštitúciami.

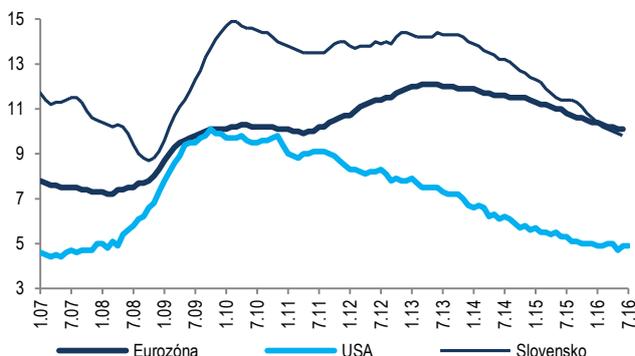
4 Indikátory ekonomického sentimentu v eurozóne

Zdroj: Bloomberg.

Poznámky: ESI (Economic Sentiment Indicator) je indikátor ekonomického sentimentu zostavený Európskou komisiou. ZEW reprezentuje indikátor ekonomického sentimentu zostavený súkromnou spoločnosťou ZEW (Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung).

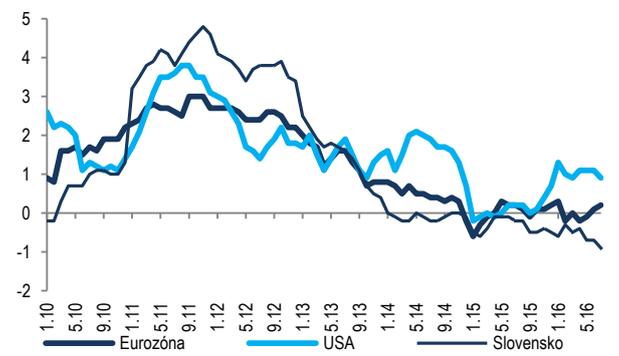
5 Vývoj miery nezamestnanosti vo vybraných ekonomikách (%)

Zdroj: Eurostat, Bureau of Labor Statistics.

Poznámka: Sezónne očistené.

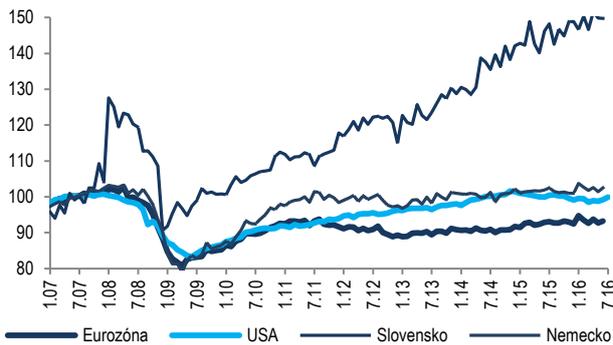
6 Vývoj spotrebiteľskej inflácie vo vybraných ekonomikách (%)

Zdroj: Eurostat, Bureau of Labor Statistics.

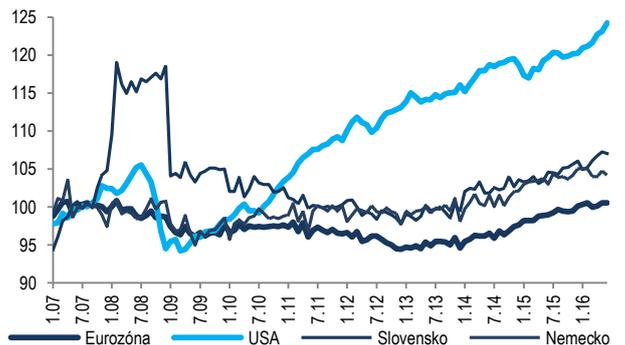
Poznámka: Medziročné zmeny indexu spotrebiteľských cien.

7 Indexy vývoja priemyselnej produkcie vo vybraných ekonomikách

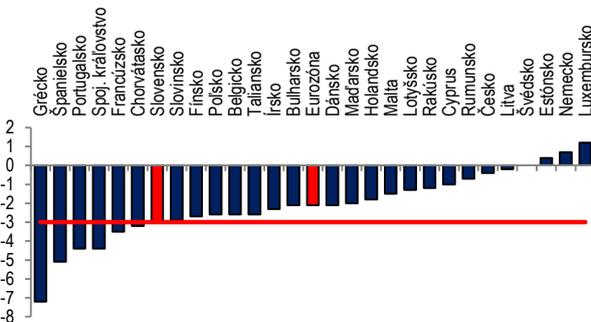
Zdroj: Eurostat, US Federal Reserve.
Poznámky: Rebalancované (priemer 2007=100).
Sezónne očistené.

8 Indexy vývoja maloobchodného predaja vo vybraných ekonomikách

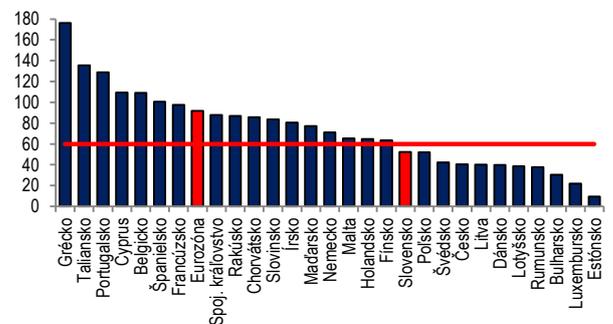
Zdroj: Eurostat, US Department of Commerce.
Poznámky: Rebalancované (priemer 2007=100).
Sezónne očistené.

9 Saldo verejných financií za rok 2015 v krajinách EÚ (%)

Zdroj: Eurostat.
Poznámka: Saldo vyjadrené ako podiel na HDP.

10 Hrubý štátny dlh v 1. štvrtroku 2016 v krajinách EÚ (%)

Zdroj: Eurostat.
Poznámka: Hrubý štátny dlh vyjadrený ako podiel na HDP.

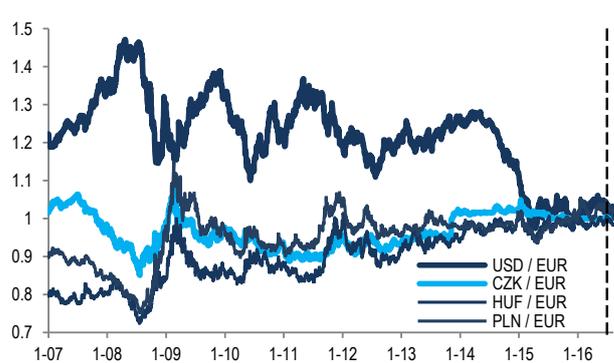
Indikátory rizík plynúcich z finančných trhov

11 Indexy vývoja cien komodít (31. 12. 2015 = 1)

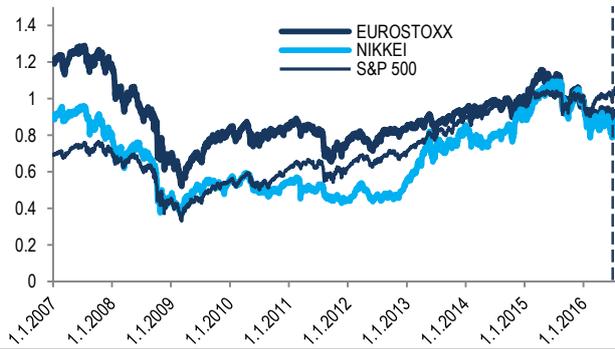
Zdroj: Bloomberg, NBS.

12 Indexy vývoja výmenných kurzov (31. 12. 2015 = 1)

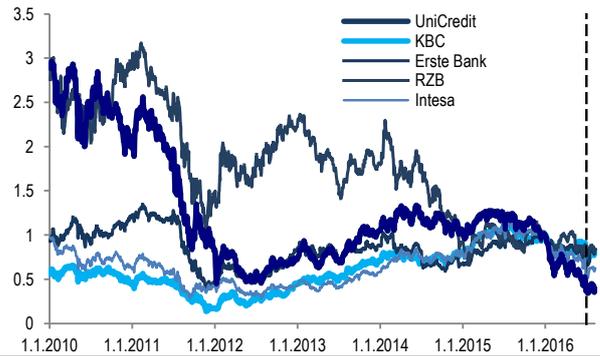
Zdroj: Bloomberg, NBS.

13 Indexy vývoja akciových indexov (31. 12. 2015 = 1)

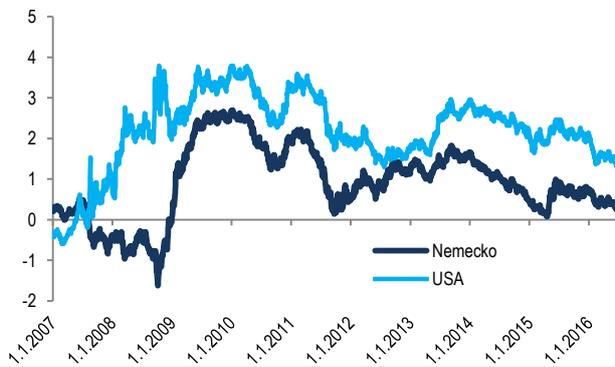
Zdroj: Bloomberg, NBS.

14 Indexy cien akcií materských spoločností 5 najväčších domácich bánk (31. 12. 2015 = 1)

Zdroj: Bloomberg, NBS.

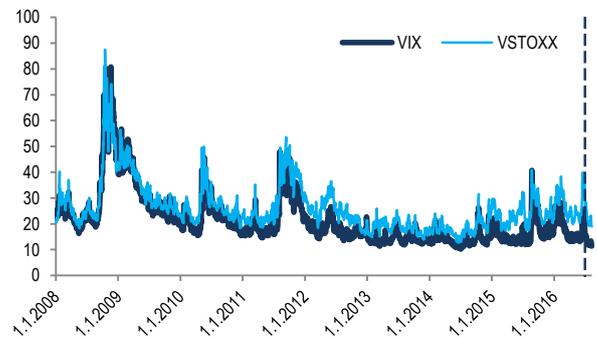
15 Strmosť výnosovej krivky vo vybraných ekonomikách (p. b.)

Zdroj: Bloomberg, NBS.

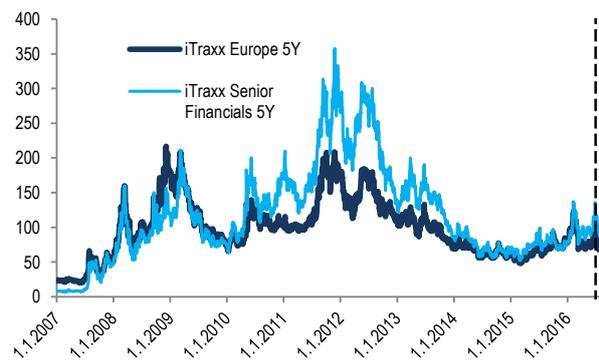
Poznámka: Strmosť výnosovej krivky je vyjadrená ako rozdiel výnosu do splatnosti 10-ročných a 3-mesačných vládnych dlhopisov.
p. b. - percentuálny bod.

16 Volatilita akciových indexov

Zdroj: Bloomberg.

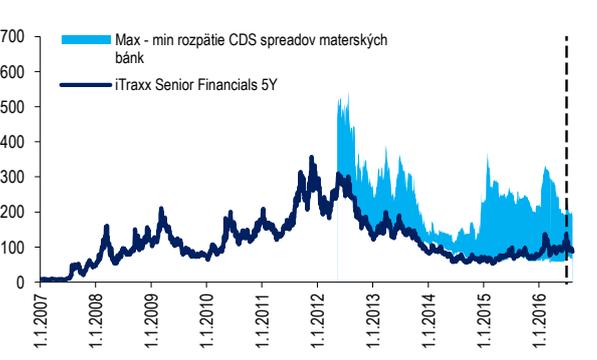
17 Vývoj indexov CDS spreadov (b. b.)

Zdroj: Bloomberg, NBS.

Poznámka: b. b. - bázičský bod

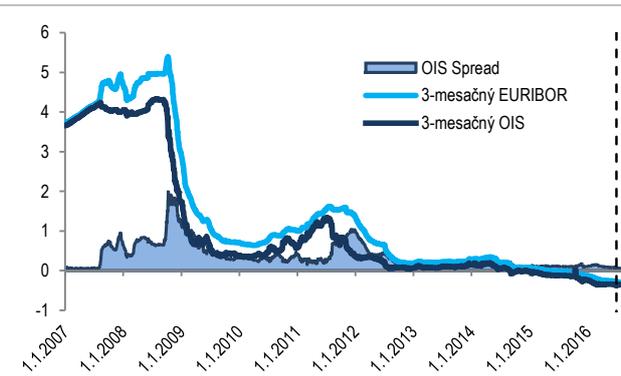
18 Vývoj CDS materských spoločností najväčších slovenských bánk (b. b.)

Zdroj: Bloomberg, NBS.

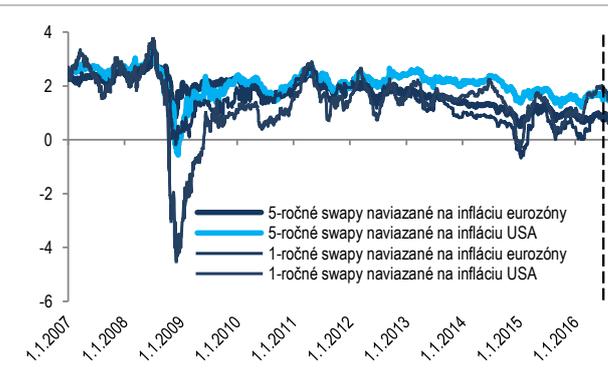
Poznámka: b. b. - bázičský bod

19 Vývoj 3-mesačných sadzieb a OIS spreadu (% , p. b.)

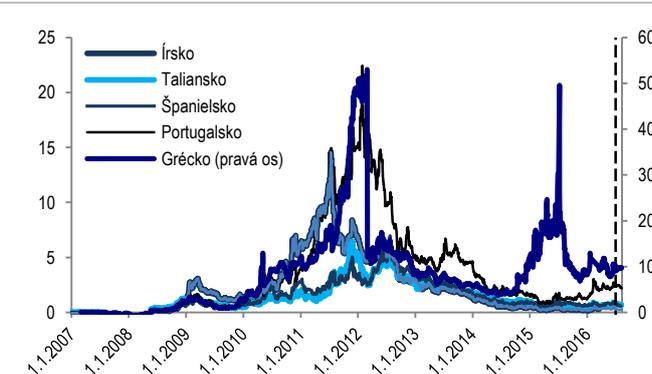
Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámka: p. b. – percentuálny bod.

20 Vývoj cien swapov naviazaných na infláciu (p. b.)

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Swapy naviazané na infláciu (inflation-linked swaps) predstavujú swapy, pri ktorých jedna zmluvná strana platí fixnú sadzbu (cena swapu) a druhá strana platí sadzbu zodpovedajúcu výnosom zvoleného cenového indexu. Cena swapov naviazaných na infláciu je vypočítaná na tzv. bezkupónovej báze.

21 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov s vyššou mierou rizika (p. b.)

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámka: Na zvislých osiach je zobrazený rozdiel výnosu päťročných dlhopisov emitovaných jednotlivými krajinami a 5-ročnej OIS sadzby, ktorá reprezentuje úrokovú sadzbu na 5-ročné obdobie s nízkou mierou kreditného rizika. p. b. – percentuálny bod.

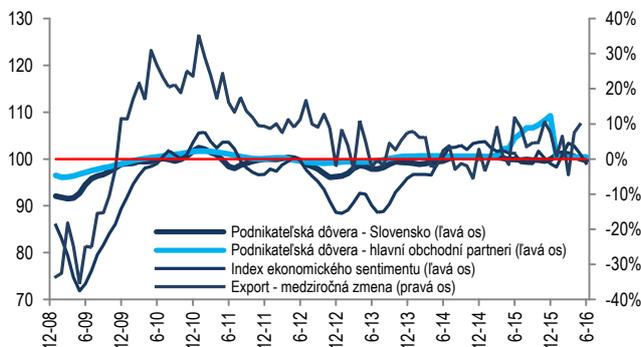
22 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov krajín strednej Európy a Nemecka (p. b.)

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Na grafe je zobrazený rozdiel medzi percentuálnym výnosom 5-ročných štátnych dlhopisov denominovaných v domácej mene jednotlivých krajín a 5-ročnou swapovou sadzbou pre príslušnú menu. p. b. – percentuálny bod.

Indikátory kreditného rizika podnikov

23 Export a podnikateľské prostredie

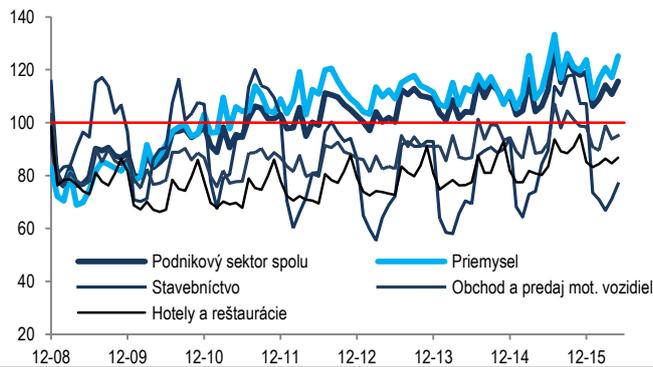
Zdroj: NBS, OECD, Štatistický úrad SR.

24 Export a tržby podnikov (%)

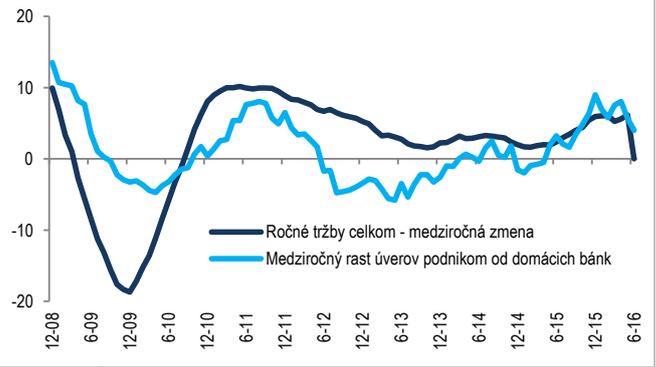
Zdroj: Ministerstvo hospodárstva SR, NBS, OECD, Štatistický úrad SR.

25 Úroveň tržieb vo vybraných odvetviach v porovnaní s obdobím 06/2007-06/2008 (%)

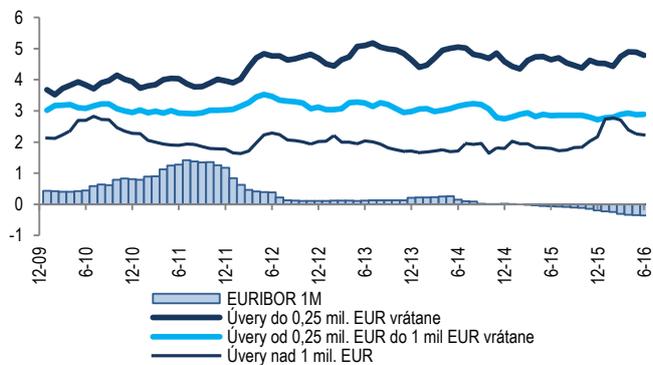
Zdroj: Štatistický úrad SR.

26 Vývoj úverov a tržieb v podnikovom sektore (%)

Zdroj: NBS, Štatistický úrad SR.

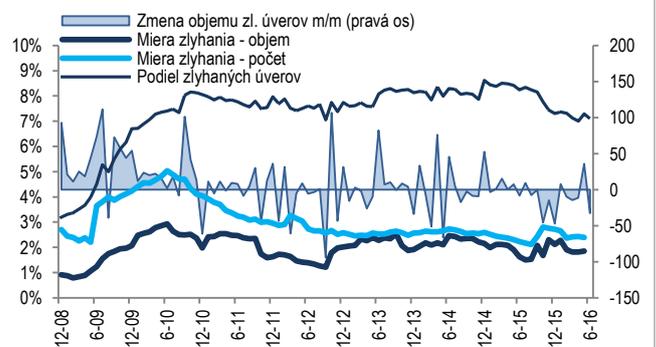
27 Úrokové rozpätia pri nových úveroch podnikom (%)

Zdroj: NBS, European Banking Federation.

Poznámka: Rozpätie je definované ako rozdiel mesačnej sadzby EURIBOR a priemernej sadzby na nové úvery príslušnej kategórie.

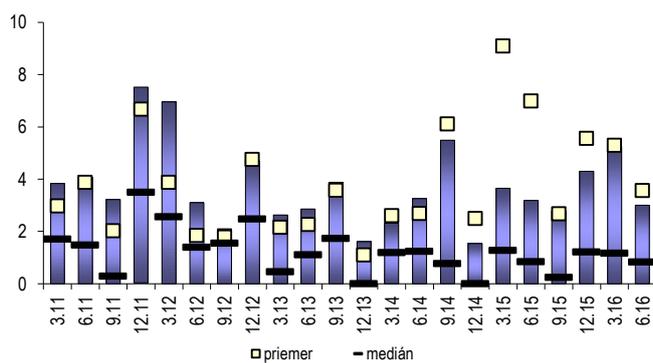
28 Zlyhané úvery a miery zlyhania

Zdroj: NBS.

Poznámka: Miery zlyhania predstavujú podiel počtu/objemu úverov, ktoré prešli z kategórie nezlyhané do kategórie zlyhané v priebehu ročného horizontu, k počtu/objemu úverov v kategórii nezlyhané na začiatku ročného horizontu. Hodnoty na pravej osi sú v mil. EUR.

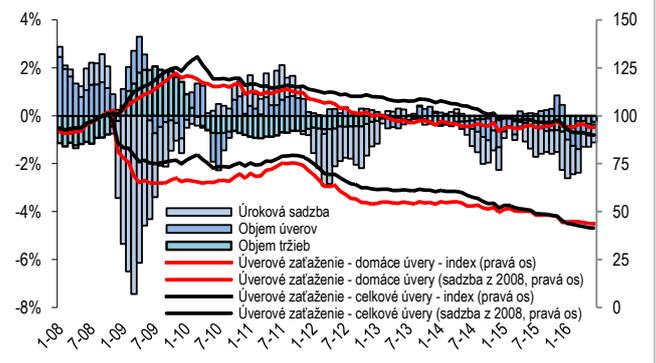
29 Úvery v riziku (%)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Zobrazené je medzikvartilové rozpätie.

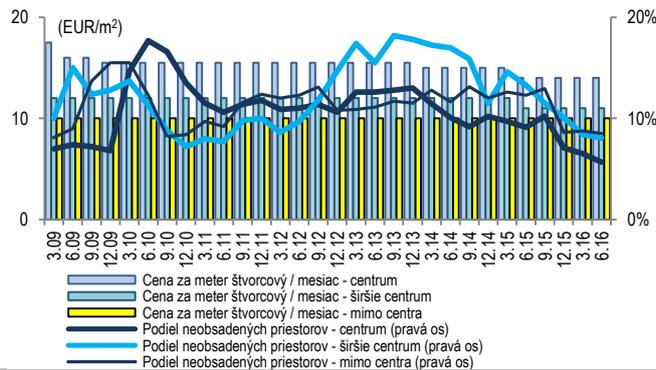
30 Úverové zaťaženie – rozklad na zložky

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

Poznámka: Hodnoty na pravej osi sú v mil. EUR.

31 Komerčné nehnuteľnosti: Ceny a obsadenosť v kancelárskom segmente v BA

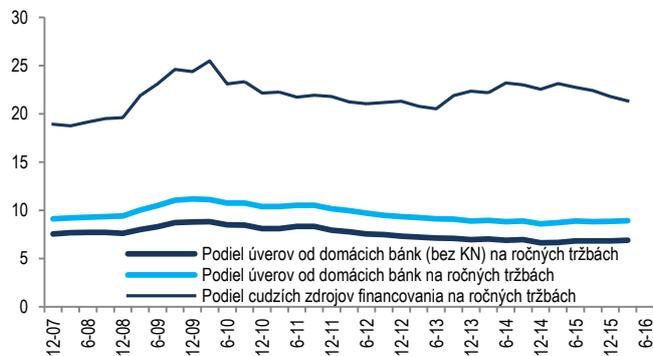
Zdroj: CBRE, NBS.
Poznámka: BA - Bratislava.

32 Komerčné nehnuteľnosti: Predaje v rezidenčnom segmente – nové byty v BA

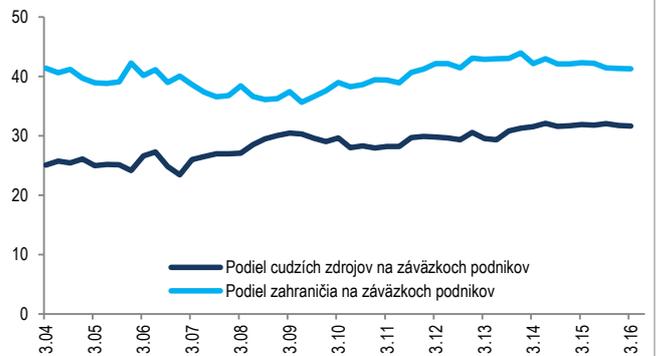
Zdroj: Lexus, a. s., NBS.
Poznámka: BA - Bratislava.

33 Porovnanie bilancie a tržieb podnikov (%)

Zdroj: NBS, Štatistický úrad SR.
Poznámka: KN - komerčné nehnuteľnosti.

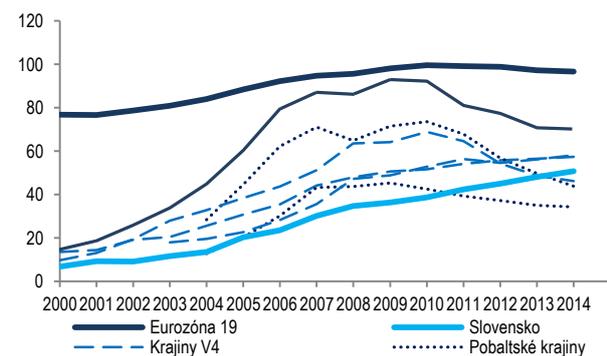
34 Štruktúra záväzkov nefinančných spoločností (%)

Zdroj: NBS.

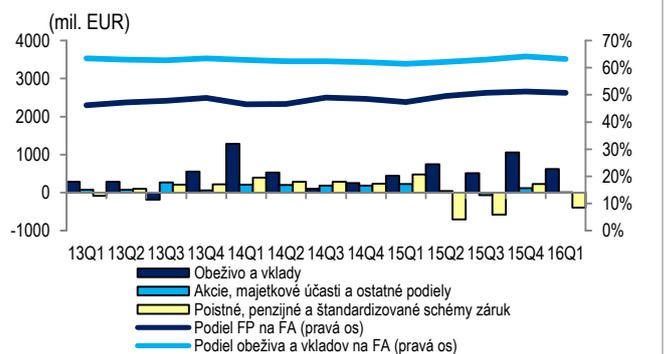
Indikátory kreditného rizika domácností

35 Zadlženosť domácností na Slovensku a vo vybraných štátoch (%)

Zdroj: Eurostat.
Poznámka: Ukazovateľ sa počíta ako podiel celkového dlhu domácností na disponibilnom príjme.
Eurozóna 19 – priemer eurozóny reprezentovanej 19 krajinami.

36 Zmeny vo finančných aktívach domácností

Zdroj: NBS.
Poznámka: Údaje na ľavej osi predstavujú medzištvrtné zmeny. Z dôvodu zmeny metodiky zatiaľ nie sú staršie údaje dostupné.
FP – finančné pasíva
FA – finančné aktíva

37 Stav počtu nezamestnaných podľa príjmových skupín

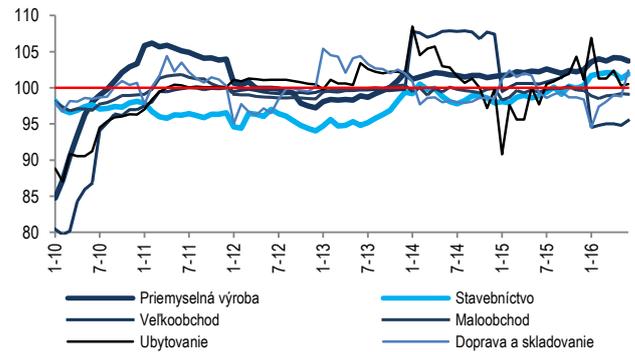

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Poznámka: Údaje sú v tis. uchádzačov.

Príjmové kategórie obyvateľstva – rozdelenie vychádza z členenie podľa KZAM a údajov o výške ich príjmov podľa KZAM: Vyššia príjmová kategória (príjem nad 800 €) – zákonodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci, vedeckí, odborní duševní zamestnanci, technickí, zdravotníckí, pedagogickí zamestnanci; Stredná príjmová kategória (príjem od 600 do 800 €) - administratívni zamestnanci (úradníci), remeselníci a kvalifik. výrobcovia, spracovatelia, obsluha strojov a zariadení; Nižšia príjmová kategória (príjem do 600 €) – zamestnanci v službách a obchode, robotníci v poľnohospodárstve a lesníctve, pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci.

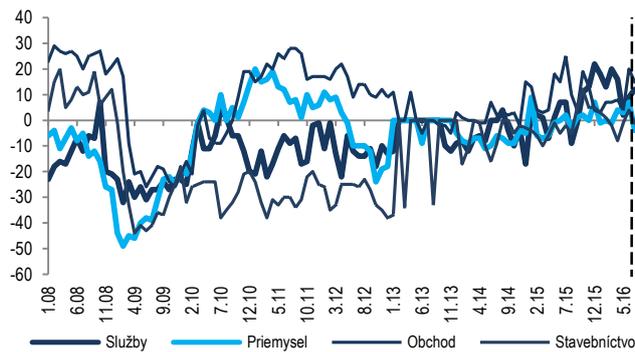
38 Index zamestnanosti podľa vybraných odvetví

Zdroj: Štatistický úrad SR.

Poznámka: Index vyjadruje medziročnú zmenu.

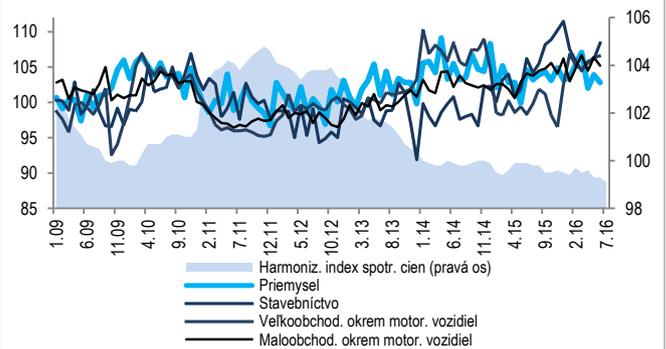
39 Očakávaná zamestnanosť vo vybraných odvetviach

Zdroj: Štatistický úrad SR.

Poznámka: Údaj je index.

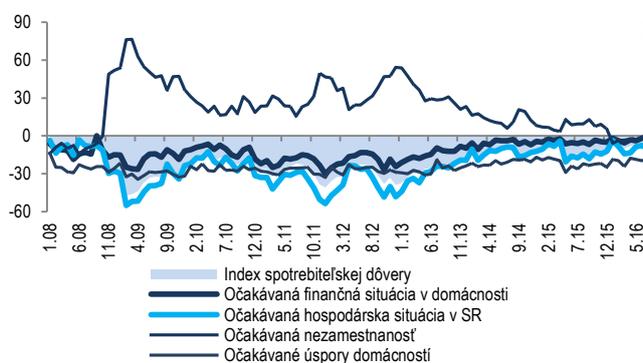
40 Index reálnych miezd podľa vybraných odvetví

Zdroj: Štatistický úrad SR.

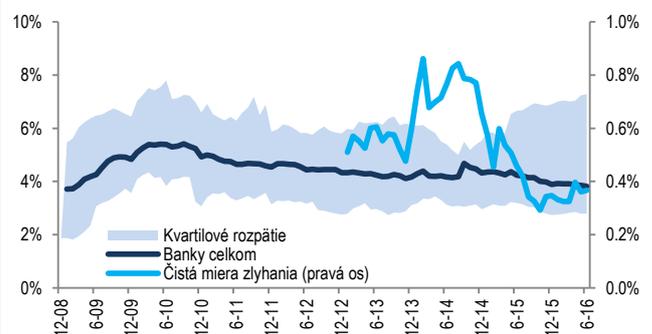
Poznámka: Harmonizovaný index spotrebiteľských cien je vyjadrený ako zmena voči rovnakému obdobiu minulého roka.

41 Index spotrebiteľskej dôvery a jeho zložky

Zdroj: Štatistický úrad SR.

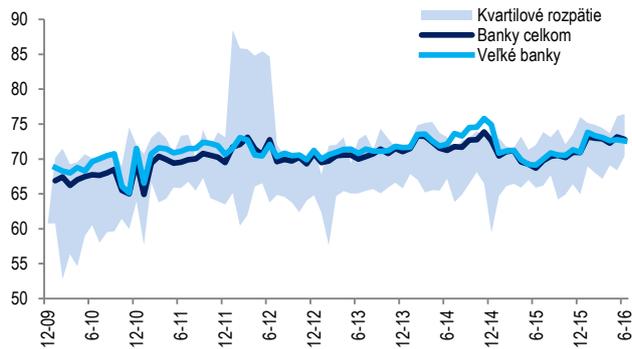
42 Zlyhané úvery domácností

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaje na ľavej osi vyjadrujú podiel zlyhaných úverov domácnostiam na celkových úveroch domácnostiam. Čistá miera zlyhania predstavuje podiel čistej zmeny objemu zlyhaných úverov za 12 mesiacov na stave úverov na začiatku obdobia. Čitateľ je očistený aj o vplyv odpisov a odpredajov. Údaje o čistej miere zlyhania sú dostupné len od roku 2013.

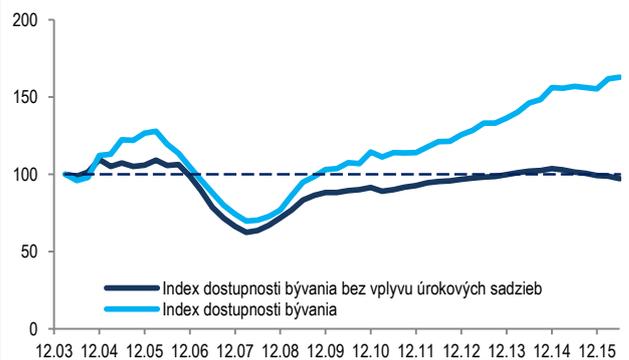
43 Pomer objemu úveru k hodnote zabezpečenia (LTV, %)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Podiel objemu úveru k hodnote zabezpečenia (LTV = loan-to-value ratio) je definovaný ako pomer objemu poskytnutého úveru a hodnoty zabezpečenia úveru.

44 Index dostupnosti bývania

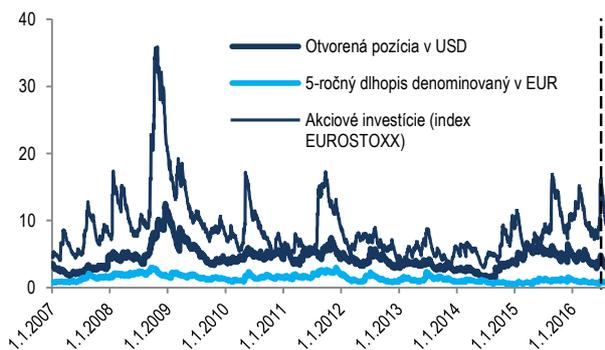

Zdroj: NBS, Štatistický úrad SR.

Poznámka: Index dostupnosti bývania – index vyjadruje pomer disponibilného príjmu a splátky úveru. Pri výpočte disponibilného príjmu sa zohľadňuje priemerná mzda a priemerné výdavky domácností. Pri výpočte výšky splátky sa zohľadňuje priemerná cena bytu, priemerná úroková sadzba, priemerná splatnosť a konštantné LTV (75 %). Metodika výpočtu indexu dostupnosti bývania je popísaná v: Rychtárik, Š. – Krčmár, M. [2011] Vývoj na trhu úverov na bývanie a jeho interpretácia In Nehnuteľnosti a bývanie 2010 / Číslo 2. Bratislava, 2010.

Indikátory trhových rizík a rizika likvidity

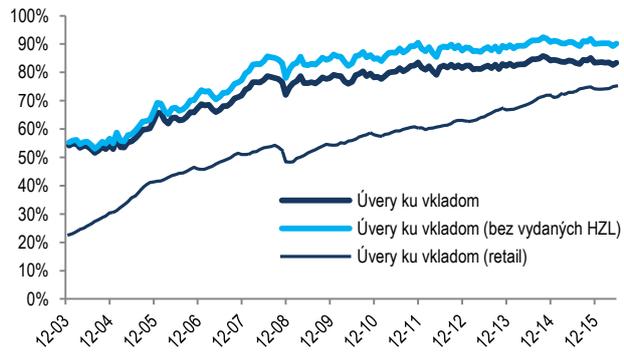
45 Value at Risk pri investíciách do rôznych typov finančných nástrojov (%)

Zdroj: Bloomberg, NBS.

Poznámky: Údaje vyjadrujú stratu (ako % z danej investície), ktorá by s pravdepodobnosťou 99 % nemala byť prekročená počas 10 dní. Táto strata bola vypočítaná na základe výpočtu volatility rizikových faktorov pomocou exponenciálne vážených klzavých priemerov.

46 Ukazovateľ úvery ku vkladom (%)

Zdroj: NBS.

Poznámky: HZL – hypotekárne záložné listy.

47 Ukazovateľ likvidných aktív

Zdroj: NBS.